

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ :

İtiraz yoluna başvuran Tufanbeyli ilçe Seçim Kurulu Başkanlığı'nın bu konudaki 5/2/1992 günlü, Karar 1992/2 sayılı kararının gerekçe bölümü aynen şöyledir:

"1982 tarihli Anayasa'nın 1 inci maddesi Türk Devleti'nin bir Cumhuriyet olduğunu, 2 nci maddesi insan haklarına saygılı, demokratik, sosyal hukuk devleti olduğunu, 6 ncı maddesi egemenliğin kayıtsız ve şartsız Türk Milletine ait olduğunu, 67 nci maddesi ise seçimlerin serbest olduğunu ve vatandaşların seçimlere katılma hakları olduğunu açıklamaktadır. Bu emredici Anayasal hükümler birlikte dikkate alındığında aşağıda açıklanan hususlar ortaya çıkmaktadır.

Cumhuriyet Demokrasi ve egemenlik kavramları incelendiğinde, bir devletin bu temellere dayalı olarak kurulduğu ülkelerde temel varlığın, ana öge'nin insan olduğu anlaşılır, insan unsuru devletin temel amacıdır.

Halkın kendi kendini yönetmesi ve egemenliğin tamamı ile ulusun kendisinde olduğu tartışılmaz. Bu durum karşısında ise devletin her kademesinde görev yapan kişiler, mevki ve kariyerleri ne olursa olsun o görevlerinde kendi ulusunu, kendi insanını temsil eder. O'nun adına görev yapar.

Ulus, demokrasi ile yönetilen devletlerde kendisini temsil etmesi için kendi adına karar vermesi için, kendi içinden ve ülkenin her köşesinden temsilciler seçer ve o temsilcilere kendi adına karar verme yetkisini verir. Bu kişiler Milletvekilleri. Millet kendisi adına karar vermesi için vekil tutmuş ve bunlara da Milletvekili denilmiştir.

Ulus, bu vekillerini serbest olarak eşit, adil bir şekilde yapılan seçimler sonucunda belirler. Bu kişilerin yani vekillerini seçme yetkisi tamamı ile Ulus'un kendisidir. Bu insanın bir hakkıdır, insan olması sebebi ile doğuştan kazandığı ve devredilmez bir hakkıdır. Bu hak öyle bir hak ki, kullanılması ya da kullanılmaması yönünde hiçbir şekilde kısıntıya gidilemez bu durum eşyanın tabiatından kaynaklanmaktadır.

Hak; bir yükümlülük değildir. Haklar sadece Anayasa'nın 13 ncü maddesinde anlamını bulan durumlar olduğunda sınırlanabilir. Bu istisna dışında kişinin temel hak ve özgürlüklerini kullanması hiçbir şekilde kısıtlanamaz. Hak bu kadar kutsal bir olgu olduğuna göre, bu hak kimin ise o kişi bu hakkını Anayasal sınırlar içinde dilediği gibi kullanabilecektir. Hakkını kullanan kişiye de hiç bir kimse müdahale edemeyecektir. Ancak hakkı kullanan kişi diğer kişilerin haklarının olduğu bölgeye tecavüz etmeyecektir.

Kişinin hakkını kullanması kavramı aynı zamanda bu hakkını istediği zaman kullanmayı kapsadığı gibi bu hakkını kullanmamayı da kapsar. O zaman kişi kendi iradesi ile bu hakkını kullanmayabilir de. Çünkü bu durum kişinin tamamı ile kendi egemenliğinde olan bir durumdur.

Bu açıklamaları seçimlerde oy kullanmayanlara 50.000 TL para cezası verilmesini içeren 2839 sayılı Yasanın 63 ncü maddesi ile birlikte incelersek;

Esas Sayısı : 1992/12
Karar Sayısı : 1992/7

Ulus kendini yönetmek için kendisine vekil seçecektir. Ancak insanı kişi olarak ele aldığımızda, kişi bu hakkını kullanmak istemeyebilecektir. Çünkü seçime katılma hakkı kişinin doğuştan kazandığı bir haktır. Şartları varsa, isterse bu hakkını kullanacaktır, ama belki de kullanmayacaktır. Eşyanın tabiatı bunu gerektirir.

insan kendisinin olan seçime katılma hakkının kullanmak istemediği takdirde hiçbir şekilde yaptırımla karşılaşmaması gerekir. Hiçbir şekilde kişiyi zorla oy vermeye göndermemek gerekir. Yaptırımlarla; bir insan zaten, tamamı ile kendisinin olan hakkını kullanması istenemez. Maden ki demokratik Cumhuriyetlerde temel nesne insandır ve insan kendi idaresini seçeceği temsilciler aracılığı ile ve seçim yolu ile yapacaktır, o zaman insanı bu işi yapıp yapmama tamamen serbest bırakmak, özgür bırakmak gerekecektir. Kişi hiçbir yaptırım endişesi olmadan bu seçme hakkını kullanmama, hakkını da kullanabilmelidir. Çünkü demokrasi ve Cumhuriyet kavranılan bunu beraberinde getirir.

Gereği Düşünüldü : Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 63 ncü maddesinde sözü geçen seçimlere yasal ve meşru mazereti olmaksızın katılmayanlara 50.000. TL para cezası verilmesine ilişkin hükmün 1982 Anayasasının 1., 2., 6., 67. maddelerine aykırı olduğundan, 1982 Anayasasının 152. maddesi gereğince söz konusu 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunun 63. maddesinin iptali açısından karar verilmek üzere dosyanın Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verildi.""